

LEMLANDS OCH
LUMPARLANDS
KOMMUNER

Organ
Tekniska nämnden i Lem-
land och Lumparland

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Nummer
1/2018

Sammanträdestid	Torsdagen den 25.01.2018, kl. 18:00-19:40		
Sammanträdesplats	Eftis i Lemlands skola.		
Beslutande	Roos Ronny, ordförande ~~Lundgren Fabian, vice ordförande~~ Blomqvist Majvor ~~Eriksson Jana~~ Johansson Jennifer, <i>jävig 5§</i> Sjögren Joakim Henriksson Roger, ersättare för Eriksson Jana		
Föredragande	----- Ekman Petter, teknisk chef		
Övriga närvarande	-----		
Paragrafer	1 § - 10 §		
Underskrifter	 Ronny Roos Ordförande		 Petter Ekman Sekreterare
Protokoll-justering	Ort och tid	Lemland den 25.1.2018 kl. 20.00	
	Underskrifter	 Roger Henriksson	 Majvor Blomqvist
Protokollet framlagt till påseende	Plats och tid	Kommunkansliet i Lemland den 30.1.2018	
	Intygar	 Petter Ekman, teknisk chef	
Utdragets riktighet bestyrker	Ort och tid	Lemland den / 20	
	Underskrift		

Sammanträdestid	Torsdagen den 25.01.2018, kl 18:00
Sammanträdesplats	Eftis i Lemlands skola, Lemland.
Ärendets §-nummer	Ärende

TN 1 §	SAMMANTRÄDETS LAGLIGHET OCH BESLUTFÖRHET.....	3
TN 2 §	GODKÄNNANDE AV FÖREDRAGNINGSLISTAN.....	4
TN 3 §	VAL AV PROTOKOLLJUSTERARE	5
TN 4 §	ÄRENDEN TILL KÄNNEDOM.....	6
TN 5 §	KOMMUNALVÄG TILL BÄCKVIKEN, LEMBÖTE – Reviderad vägplan.....	7
TN 6 §	TRAFIKSÄKERHET PÅ VALBORGSVÄGEN	26
TN 7 §	ALTERNATIVA VÄRMEKÄLLOR FÖR KOMMUNENS OLJEUPPVÄRMDA FASTIGHETER I LUMPARLAND	27
TN 8 §	GRUNDFÖRBÄTTRING AV SÖDERGÅRDSGATAN, Flaka	30
TN 9 §	INVESTERINGSPLAN FÖR KOMMUNALVÄGAR 2018 - 2023, Lemland.....	33
TN 10 §	NORDIN GUNVOR Ansökan om vatten- och avloppsanslutning till fastigheten Norrgård I, 2:20 i Järsö by – Besvär mot beslut TN 91 § 2017	34

Ordförande Ronny Roos

Sekreterare Petter Ekman

Denna möteskallelse har anslagits på anslagstavlan för offentliga kungörelser den 19.1.2018. Protokollet finns till påseende från den 30.1.2018.

Intygar

Petter Ekman, teknisk chef

PA

M.B

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

TN 1 §

SAMMANTRÄDETS LAGLIGHET OCH BESLUTFÖRHET

TN 1 §,
25.1.2018

Beslutsunderlag:

Kallelsen är kungjord och utdelad fredagen den 19.1.2018.

Nämnden är beslutför då minst hälften av ledamöterna (eller deras ersättare) är närvarande.

BESLUT:

Nämnden konstateras vara beslutför.

Protokolljusterarnas signaturer

M.B RH

Utdragets riktighet bestyrker

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

TN 2 §**GODKÄNNANDE AV FÖREDRAGNINGSLISTAN**

TN 2 §,
25.1.2018

Nämnden godkänner föredragningslistan med paragraferna 1 – 10/2018.

BESLUT:

Nämnden godkänner föredragningslistan.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

TN 3 §**VAL AV PROTOKOLLJUSTERARE**

TN 3 §,
25.1.2018

Beslutsunderlag;

Bland de närvarande ledamöterna (ej ordförande) samt deras ersättare väljs två protokolljusterare. Nämnden besluter också om tidpunkten då protokolljusteringen äger rum.

BESLUT:

Till protokolljusterare valdes Roger Henriksson och Majvor Blomqvist. Protokolljusteringen äger rum direkt efter mötet.

Protokolljusterarnas signaturer

M.B. RV

Utdragets riktighet bestyrker

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

TN 4 §

ÄRENDEN TILL KÄNNEDOM

TN 4 §,
25.1.2018

Tjänstemannabeslut:

- 20.12.2017: Östra Norrby Väglag/Nicklas Eriksson, privatvägsbidrag år 2017
- 20.12.2017: Bodviksvägen/Niclas Eriksson, privatvägsbidrag år 2017
- 8.1.2018: Utökning av arbetstid för Cornel Popa under tiden 2.1.2018 – 16.2.2018
- 8.1.2018: Kommunal VA-utvecklingsplan, Lemland
- 8.1.2018: Kommunal VA-utvecklingsplan, Lumparland

Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden antecknar ärendena till kännedom.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Dnr KST:483 /2007

TN 5 §

KOMMUNALVÄG TILL BÄCKVIKEN, LEMBÖTE – Reviderad vägplan

TN 139 §
04.10.2007

Beslutsunderlag;

En majoritet av intressenterna i väglaget för Bäckvikens virkestransportväg anholder genom Ann-Sofie Söderström den 19.9.2007 om att kommunen övertar Bäckvikens virkestransportväg såsom kommunalväg. Vägsträckan som avses är ca 2.000 meter lång och är en direkt fortsättning på Lemböte kommunalväg. Vägsträckan i fråga har 50 intressenter varav 18 är fast boende (ca 50 pers) och 22 sommarstugor. Vägen betjänar också trafiken till Lemböte kapellruin samt skogsområdet kring vägen.

Vid väglagets möte den 10.9.2007 var 66,65 % av vägandelarna representerade. Mötet beslöt (enhälligt) att anholder att kommunen övertar Bäckvikens virkestransportväg såsom kommunalväg. Väglaget har låtit skogsbruksbyrå vid landskapsregeringen göra en uppdaterad oberoende vägandelsfördelning.

Ålands landskapsregerings andel är 19,28 %. Den näst största andelen är 5,27 % stor. De övriga andelsinnehavarna har en andel om max 3,71 %

Kommuningenjören har bekantat sig med vägen. Vägen som är ca 4 meter bred är ytbelagd med oljegrus. Den har dock betydande sättnings- och tjäl-skador på grund av att vägens bärlighet inte klarat av den tunga trafiken på vissa avsnitt. Vägen har vissa kurvor som borde uträtas något. Vägen har också en rätt brant backe som eventuellt behöver åtgärdas på något sätt.

Sedan kommunen byggde vattenledning till området har dom fast bosatta i området ökat.

Skolnämnden har med hänvisning till vägens allt sämre skick (speciellt vintertid) beslutat att uppsamlingsplatsen från hösten 2007 är kommunalvägens vändplan. Detta beslut har ett flertal drabbade familjer protesterat mot. Tidigare körde skolbilen längs den aktuella vägen för att hämta skolbarn både morgon och eftermiddag.

Om en kommuns övertagande av väg samt byggande av kommunalväg finns stadgat i LL om kommunalvägar 6 kap.

Enligt gällande tekniska krav på bidragsberättigade kommunalvägar är det möjligt att bygga en kommunalväg med bredden 3,5 meter och uppåt som

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

förses med mötesplatser. Vägen måste dock uppfylla övriga krav på kommunalväg såsom backradier, kurvradier, släntlutning, bärighet m m. Enligt det senaste landskapsbeslutet är bidraget 30 % för fastäländska kommuner för nybyggnad och ytbeläggning av kommunalvägar. Huruvida kommunen erhåller några bidrag för byggande av kommunalvägar efter år 2007 är osäkert.

Ekonomiskt betyder kommunens övertagande av vägen i fråga en investering i ombyggnaden om ca 125 000 € samt ca 40 000 € för ytbeläggning. Därtill en driftskostnad om ca 1700 €/år.

Enligt tidigare praxis har vägintressenterna deltagit i vägbyggnadskostnaderna med en andel om 40 %. Detta inkluderar inte beläggningkostnaden som kommunen stått för. Om man utgår från en ombyggnadskostnad för ca 2000 m av Lembötevägen om 125 000 € d v s 62,5 €/m (inkl projektering) skulle intressenternas andel bli 50 000 € .

Kommuningenjörens beslutsförslag:

Nämnden besluter förorda inför fullmäktige att kommunen övertar den aktuella vägsträckan. Beslutet motiveras med;

1. Kommunens ansvar för utvecklandet av trafikförhållandena i kommunen
2. Det stora antalet fastbosatta som använder vägen
3. Behovet att säkerställa skolskjutsarna i området

Nämnden föreslår därför att kommunen upptar ett projekteringsanslag om 5000 € i budgeten för år 2008.

Beroende på hur frågan avancerar kan investeringsplanen för kommunalvägar komma att revideras.

BESLUT;

Nämnden omfattade kommuningenjörens beslutsförslag.

Kst 272 §
22.10.2007

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att **föreslå för fullmäktige** att kommunen övertar den aktuella vägsträckan. Beslutet motiveras med;

4. Kommunens ansvar för utvecklandet av trafikförhållandena i kommunen.
5. Det stora antalet fastbosatta som använder vägen.
6. Behovet att säkerställa skolskjutsarna i området.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Likaså beslutar kommunstyrelsen att **föreslå för fullmäktige** att upptar ett projekteringsanslag om 5000 € i budgeten för år 2008, så att detta prioriteras inom ramen för investeringsanslag inom tekniska nämnden i kommande budget.

Beroende på hur frågan avancerar kan investeringsplanen för kommunalvägar komma att revideras.

*****

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslutar att **föreslå för fullmäktige** att kommunen övertar den aktuella vägsträckan. Beslutet motiveras med;

7. Kommunens ansvar för utvecklandet av trafikförhållandena i kommunen.
8. Det stora antalet fastbosatta som använder vägen.
9. Behovet att säkerställa skolskjutsarna i området.

Eventuellt projekteringsanslag kan beaktas i budgeten 2008.

Beroende på hur frågan avancerar kan investeringsplanen för kommunalvägar komma att revideras.

Kfge 123 §
14.11.2007

BESLUT:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att återremittera ärendet.

Kst 349 §
03.12.2007

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att **föreslå för fullmäktige** att kommunen övertar den aktuella vägsträckan *efter att ombyggnaden är verkställd*. Beslutet motiveras med;

10. Kommunens ansvar för utvecklandet av trafikförhållandena i kommunen.
11. Det stora antalet fastbosatta som använder vägen.
12. Behovet att säkerställa skolskjutsarna i området.

*****

BESLUT:

Förslaget godkändes enhälligt.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B RH

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Kfge 153 §
12.12.2007

BESLUT:
Förslaget godkändes enhälligt.

TN 23 §
27.03.2008

Beslutsunderlag;

Enligt Kfge 153 § 12.12.2007 skall kommunen överta ca 2000 m av Bäckvikens virkestransportväg efter att ombyggnaden är verkställd. Arbetet går vidare genom uppgörandet av vägplan med kostnadsförslag.

Om en kommuns övertagande av väg samt byggande av kommunalväg finns stadgat i LL om kommunalvägar.

Enligt gällande tekniska krav på bidragsberättigade kommunalvägar är det möjligt att bygga en kommunalväg med bredden 3,5-4,0 meter som förses med mötesplatser likt vägen som byggs i Södra Flaka. Vägen måste dock uppfylla övriga krav på kommunalvägar såsom backradier, kurvradier, slänthlutning, bärighet m m. Landskapsbidraget för nybyggnad av kommunalvägar är år 2008 30 % för fastäländska kommuner, dock högst 30% av 70 €/m eller 21 €/m. I detta aktuella fall alltså max 42 000 €. Bidraget för ytbeläggning är max 30 %.

Kommuningenjörens beslutsförslag;

Nämnden besluter låta uppgöra vägplan jämte kostnadsförslag för ombyggnad av ca 2000 m av Bäckvikens virkestransportväg såsom en fortsättning på Lemböte kommunalväg. Projekteringen finansieras från anslaget för "ospecificerade trafikleder 2008" (5000 €).

BESLUT;
Nämnden omfattade kommuningenjörens beslutsförslag.

TN 72 §
12.06.2008

Beslutsunderlag;

Kommuningenjören har genom riktad anbudsfrågan begärt anbud på uppgörande av vägplan för det aktuella vägavsnittet.

Följande anbud har inkommit;

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RD

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

- F:ma Dan Engblom 8 400 €
- Ålands landskapsregering 42 100 €

Priserna exklusive moms.

Kommuningjörens beslutsförslag;
Nämnden besluter anta F:ma Dan Engbloms anbud.

BESLUT:
Nämnden omfattade kommuningenjörens beslutsförslag.

TN 112 §
11.09.2008

Beslutsunderlag;
F:ma Dan Engblom har nu uppgjort förslag till vägplan m m för det aktuella vägvägnittet.

Vägplanen innehåller;
- vägsträckning
- tvärprofiler
- mängd- och kostnadsberäkning

Kostnadsberäkningen visar i detta skede på en total kostnad för vägens ombyggnad om 76 000 €. Läger man till 10 000 € i byggherrekostnader som blir summan 86 000 € eller ca 41 €/m.

Landskapsbidraget för nybyggnad av kommunalvägar är år 2008 30 % för fastäländska kommuner, dock högst 30 % av 70 €/m eller 21 €/m. I detta aktuella fall alltså max 42 000 €. Bidraget för ytbeläggning är max 30 %.

Budgeten för projektet skulle se ut enligt följande;

- LR bidrag	25 800 €
- Väglagets insats	34 400 €
- <u>Kommunens insats</u>	<u>25 800 €</u>
Summa	86 000 €

Därtill kommer ytbeläggning av vägsträckan i fråga om ca 57 000 €.

Kommuningjörens beslutsförslag;
Nämnden besluter kalla markägare och vägintressenter till ett informationsmöte om vägplanen i fråga.

BESLUT:

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B RY

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Nämnden omfattade kommuningenjörens beslutsförslag.

TN 30 §,
19.03.2009

Beslutsunderlag;

Ett första informationsmöte om förslaget till vägplan för Lembötevägens förlängning hölls 24.9.2008. Informationen var välbesökt. Tillfället utmynnade i önskemål om ändring av vägplanen vid den befintliga vändplanen vid Mickelssons samt i kurvan nedanom Josefine Lindblom.

Förslaget till vägplan har utifrån de framförda synpunkterna ändrats av F:ma Dan Engblom.

Ett andra informationsmöte om förslaget till vägplan för Lembötevägens förlängning hölls den 16.3.2009 på kommundgården. Även detta tillfälle var välbesökt.

Allmänt var deltagarna rätt nöjda med planeförslaget, vägens bredd ifrågasattes dock. Andra saker som diskuterades var bl a var behovet av hastighetsbegränsningar samt placering av vägtrummor.

Nämnden antecknade till kännedom skrivelse från sju personer med önskemål om att kommunalvägen skall byggas med en bredd om minst 5,5 meter med Agneta Rönnberg som första undertecknade.

Kommuningenjörens beslutsförslag:

Nämnden beslutar omfatta förslaget till vägplan (13.3.2009) för Lembötevägens förlängning med ca 2000 meter.
Ärendets behandling fortsätter i kommunstyrelsen.

BESLUT:

Nämnden omfattade kommuningenjörens beslutsförslag.

Kst 106 §
07.04.2009

Tekniska nämnden har ovan antecknat sig till kännedom en skrivelse från sju personer med önskemål om att kommunalvägen skall byggas med en bredd om minst 5,5 meter med Agneta Rönnberg som första undertecknade. Denna skrivelse har kompletterats den 7.4.2009, DNr 228 till kommunstyrelsen. Kompletteringen gäller att de undertecknade vill att ytbeläggningsen skall vara 4 meter bred (detta medför då att vägbredden blir bredare än 4 meter).

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B RA

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att ställa ut vägplanen till allmänt påseende under 30 dagars tid (enligt lag minst 14 dagar). Kommunstyrelsen antecknar sig till kännedom den inkomna skrivelsen av den 7.4.2009, DNr 228 och beaktar skrivelsen som utlåtande till den utställda vägplanen.

*****

BESLUT:

Gun-Mari Lindholm anmälde jäv, vilket konstaterades. Hon avlägsnade sig och deltog inte i ärendets behandling.

Vice ordförande Danne Sundman fungerade som ordförande under denna paragraf.

Förslaget godkändes enhälligt.

Kst 184 §
08.06.2009

Vägplanen har varit utställd till allmänt påseende under tiden 15.04.2009 – 19.05.2009. Ett utlåtande (väglagets protokoll av den 7.5.2009 DNr 483/09/01) har inkommit under utställningstiden. Därtill finns den skrivelse som inkommit 07.04.2008 DNr 228, vilken kommunstyrelsen av den 7.4.2009 § 106 har beslutat att beakta gällande den utställda vägplanen.

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar med beaktande av inkomna utlåtanden att tekniska nämnden skall projektera om vägplanen så att vägbredden ändras till att utgöra 4,5 meter.

*****

BESLUT:

Gun-Mari Lindholm anmälde jäv, vilket konstaterades. Hon avlägsnade sig och deltog inte i ärendets behandling.

Vice ordförande Danne Sundman fungerade som ordförande under denna paragraf.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt med beaktande av inkomna utlåtanden att tekniska nämnden skall projektera om vägen och uppgöra ny vägplan så att vägbredden ändras till att utgöra 4,5 meter.

TN 82 §,
30.06.2009

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RV

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Beslutsunderlag;

F:ma Dan Engblom har enligt kommunstyrelsens beslut reviderat förslaget till vägplan för förlängning av Lembötevägen. Den nya vägbredden är 4,5 meter.

Kommuningenjörens beslutsförslag;

Nämnden beslutar konstatera att den reviderade vägplanen (1.6.2009) för Lembötevägens förlängning, uppfyller kommunstyrelsens beslut Kst 184 §, 08.06.2009. Vägbredden är nu 4,5 meter.

Ärendets behandling fortsätter i kommunstyrelsen.

BESLUT:

Nämnden omfattade kommuningenjörens beslutsförslag.

Kst 230 §
24.08.2009

Tekniska nämnden har inkommit med reviderad vägplan enligt kommunstyrelsens beslut ovan.

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att ställa ut den reviderade vägplanen till allmänt påseende under 30 dagars tid (enligt lag minst 14 dagar).

Detta med motivering om att revideringen är omfattande.

*****

BESLUT:

Gun-Mari Lindholm anmälde jäv, vilket konstaterades. Hon avlägsnade sig och deltog inte i ärendets behandling.

Vice ordförande Danne Sundman fungerade som ordförande under denna paragraf.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att ställa ut den reviderade vägplanen till allmänt påseende under 30 dagars tid (enligt lag minst 14 dagar).

Detta med motivering om att revideringen är omfattande.

Kst 307 §
19.10.2009

Vägplanen har varit utställd till allmänt påseende under tiden 28.08.2009 – 30.09.2009. En skriftlig anmärkning av den 28.9.2009, DNr 483/07, har inkommit under utställningstiden. Anmärkningen är undertecknad Joachim Torsson (fast boende vid Lembötevägen) och utgör en samlad skriftlig anmärkning från tre familjer. Anmärkningen uttrycker bl a kritik mot en väg-

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RW

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

bredd om 5 meter som man enligt anmärkningen tror inverkar negativt på trafiksäkerheten.

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen konstaterar att nu aktuell vägplan utgår från en vägbredd efter ytbeläggning om ca 4,5 meter. Kommunstyrelsen beslutar att anteckna sig anmärkningen undertecknad Joachim Torsson till kännedom och beslutar enhälligt att **föreslå för fullmäktige** att godkänna förslaget till vägplan för förlängning av Lembötevägen och att översända detta till landskapet för fastställelse.

*****

BESLUT:

Gun-Mari Lindholm anmälde jäv, vilket konstaterades. Hon avlägsnade sig och deltog inte i ärendets behandling.

Vice ordförande Danne Sundman fungerade som ordförande under denna paragraf.

Kommunstyrelsen konstaterar att nu aktuell vägplan utgår från en vägbredd efter ytbeläggning om ca 4 meter. Kommunstyrelsen beslöt att anteckna sig anmärkningen undertecknad Joachim Torsson till kännedom och beslöt enhälligt att **föreslå för fullmäktige** att godkänna förslaget till vägplan för förlängning av Lembötevägen och att översända detta till landskapet för fastställelse.

Kfge 92 §
04.11.2009

BESLUT:

Kommunfullmäktige konstaterar att nu aktuell vägplan utgår från en vägbredd efter ytbeläggning om ca 4 meter. Kommunfullmäktige beslöt att anteckna sig anmärkningen undertecknad Joachim Torsson till kännedom.

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att godkänna förslaget till vägplan för förlängning av Lembötevägen och att översända detta till landskapet för fastställelse.

Kst 33 §
15.02.2010

Kommunfullmäktiges beslut 92 §, 4.11.2009 angående godkännande av förslaget till vägplan för Lembötevägens förlängning har nu vunnit laga kraft. Anhållan om fastställelse av nämnda vägplan har sänts till landskapsregeringen.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Föredragande tjänsteman på trafikavdelningen Bengt Dahlén har kontaktat kommuningenjör Willstedt och meddelat att vägplanen saknar en vägbeskrivning samt att förslaget till vägplan inte till alla delar följer de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar (Vägverket i Sveriges normer angående ”Projektering och byggande av enskilda vägar”).

Konkret handlar det om att förslaget till vägplan har kurvor med en radie ner till 40 meter, vertikalkurvor med för snäva radier samt backar med en lutning upp till 9 %.

Med tanke på landskapsandelen för vägens byggnadskostnader är det viktigt att vägplanen godkänns av landskapsregeringen såsom bidragsberättigad. Kommunen bör alltså i detta läge anhålla om ett motiverat undantag från projekteringsnormerna för kommunalvägar för att liggande förslag skall kunna fastställas såsom bidragsberättigat. Blir inte kommunens anhållan om undantag godkänd fastställs vägplaneförslaget såsom ickebidragsberättigat.

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen besluter **föreslå för fullmäktige** att godkänna förslaget till vägplanebeskrivning samt anhållan om undantag från de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar

Handlingarna översänds sedan till landskapets trafikavdelning för vidare behandling.

*****

BESLUT:

Gun-Mari Lindholm anmälde jäv, vilket konstaterades. Hon avlägsnade sig och deltog inte i ärendets behandling.

Vice ordförande Danne Sundman fungerade som ordförande under denna paragraf.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt **föreslå för fullmäktige** att godkänna förslaget till vägplanebeskrivning samt anhållan om undantag från de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar

Handlingarna översänds sedan till landskapets trafikavdelning för vidare behandling.

Paragrafen justerades omedelbart.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Kfge 25 §
03.03.2010

BESLUT:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att godkänna förslaget till vägplanebeskrivning samt anhållan om undantag från de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar.

Handlingarna översänds till landskapets trafikavdelning för vidare behandling.

TN 104 §
16.09.2010

Beslutsunderlag;

Landskapsregeringen har den 27.8.2010 tagit ställning till kommunens bidragsanhållan gällande förlängning av Lemböte kommunalväg. LR beslöt avslå anhållan med motiveringen att vägplanen inte uppfyller vägnormerna för kommunalvägar samt i brist på medel.

Den planerade finansieringsstrukturen (exklusive ytbeläggning)

Lemlands kommun	30 %
Landskapsregeringen	30 %
Väglaget	40 %

I pengar handlar det om 30 – 35 000 € för själva byggandet (samt ca 15 000 € för ytbeläggningen) i troliga uteblivna LR-andelar.

Kommuningenjörens beslutsförslag;

Nämnden besluter efterhöra väglagets inställning till följande finansieringsstruktur (exklusive ytbeläggning)

Lemlands kommun	45 %
Landskapsregeringen	0 %
Väglaget	55 %

BESLUT;

Nämnden beslöt bordlägga ärendet i väntan på landskapsregeringens behandling av vägplanen.

TN 117 §
27.09.2010

Beslutsunderlag;

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. R.V.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Landskapsregeringen har den 21.9.2010 avslagit Lemlands kommuns anhållan om undantag från standardkraven för kommunalväg klass II för Lembötevägens förlängning. Den liggande vägplanen är planerad utifrån Klass II kommunalväg.

Beslutet motiveras med att trafikräkningen vecka 37 har visat på ett ÅDT tal om 148. Gränsen för II klass kommunalväg är 50 ÅDT.

Beslutet innebär att skall vägen bli kommunalväg bör den projekteras med en vägbredd om 6 meter samt med en dimensionerande hastighet om 70 km/h. Detta kommer att höja byggnadskostnaderna. Därtill kommer frågan om hur finansieringen skall ordnas då landskapet inte beviljar några bidrag för byggande av ny kommunalväg just nu.

Alternativet till kommunal väg är grundförbättrad privat väg i väglagets regi, eventuellt med ett kommunalt bidrag.

Kommuningenjörens beslutsförslag:

Nämnden beslutar meddela väglaget landskapets beslut gällande vägplanen samt finansieringen till kännedom.

Nämnden inväntar väglagets åsikt i ärendet. Nämnden är öppen för en dialog mellan nämnden och väglaget om väglaget så önskar.

BESLUT;

Nämnden beslutar meddela väglaget landskapets beslut gällande vägplanen samt finansieringen till kännedom.

Nämnden inväntar väglagets åsikt i ärendet. Nämnden är öppen för en dialog mellan nämnden och väglaget om väglaget så önskar.

TN 43 §
28.04.2011

Beslutsunderlag;

Bäckvikens väglag har vid sitt sammanträde den 17.3.2011 beslutat att ånyo anhålla om kommunalväg (med dubbelriktad trafik). Beslutet är fattat med en majoritet om 71 %.

I investeringsbudgeten för år 2011 finns anslag för förlängning av Lemböte kommunalväg. Kommunen har också anhållit hos landskapsregeringen om bidrag för nämnda åtgärd år 2011.

Kommuningenjörens beslutsförslag:

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RH

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Nämnden besluter låta revidera vägplanen för Lembötevägens förlängning utifrån att vägbredden 5,7 meter (normal kommunalvägs bredd).

Josefin Lindblom anmälde jäv, vilket godkändes. Hon avlägsnade sig från sammanträdesrummet.

BESLUT;

Nämnden beslöt låta revidera vägplanen för Lembötevägens förlängning utifrån att vägbredden 5,7 meter (normal kommunalvägs bredd).

TN 21 §
08.03.2012

Jennifer Johansson anmälde jäv, vilket beviljades. Hon avlägsnade sig under ärendets behandling.

Beslutsunderlag;

F:ma Dan Engblom har nu reviderat vägplanen för Lemböte vägens förlängning i enlighet med nämndens tidigare beslut. Ett välbesökt informationstillfälle i ärendet ordnades 8.12.2011.

Kostnadskalkylen visar en kostnad om ca 200.000 €, budgeterat 2012 130.000 €.

Förslag till alternativ vägsträckning och kommentarer har inkommit, se e-mail 7/3-2012 samt brev 2012-01-04 samt 2012-01-17.

Nämnden har tagit del av:

13. e-mail daterat 2012-03-07.

14. brev daterat 2012-01-04: Skrivelse med anledning av ett nytt förslag till vägplan för Lembötevägens förlängning.

15. brev daterat 2012-01-17: Försättsbrev till skrivelse med anledning av ett nytt förslag till vägplan för Lembötevägens förlängning.

Kommuningenjörens beslutsförslag:

Nämnden omfattar förslaget till vägplan, dat 8.3.2012. (Bilaga A-21§)

Ärendets behandling fortsätter i kommunstyrelsen i Lemland

BESLUT;

Nämnden omfattar förslaget till vägplan, dat 8.3.2012. (Bilaga A-21§)

Ärendets behandling fortsätter i kommunstyrelsen i Lemland

Kst 102 §

Protokolljusterarnas signaturer

M.B RY

Utdragets riktighet bestyrker

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

02.04.2012

Noteras att till kommunstyrelsen har det efter tekniska nämndens beslut ovan inkommit en skrivelse DNr KST 483/2007, av den 22.3.2012, gällande viljeyttring gällande tekniska nämndens beslut ovan. Viljeyttringen är undertecknad Joachim Torsson, fastboende.

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att ställa ut förslaget till vägplan för Lembötevägens förlängning, daterad 8.3.2012, till allmänt påseende i 14 dagar enligt LL om kommunalvägar. Kommunstyrelsen beslutar att Torssons skrivelse beaktas som inkommet utlåtande då vägplanen ställs ut till allmänt påseende.

*****

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att ställa ut förslaget till vägplan för Lembötevägens förlängning, daterad 8.3.2012, till allmänt påseende i 14 dagar enligt LL om kommunalvägar. Kommunstyrelsen beslutar att Torssons skrivelse beaktas som inkommet utlåtande då vägplanen ställs ut till allmänt påseende.

Kst 119 §
16.04.2012

Ålands landskapsregering/Museibyrån har inkommit med en anhållan om att få möjlighet att komma med ett utlåtande angående vägplanen för Lembötevägens förlängning, dock senast den 4.5.2012. Förslaget till vägplan har kungjorts av kommunstyrelsen den 3.4.2012 med sista inlämningsdag för eventuella anmärkningar den 20.4.2012.

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att förlänga utställningstiden gällande förslaget till vägplan för Lembötevägens förlängning till den 11.5.2012.

*****

BESLUT:

Fullmäktiges första vice ordförande Gun-Mari Lindholm anmälde jäv, vilket beviljades. Hon avlägsnade sig och deltog inte i ärendets behandling.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att förlänga utställningstiden gällande förslaget till vägplan för Lembötevägens förlängning till den 11.5.2012.

Kst 156 §
28.5.2012

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. 2011

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Förslaget till vägplan varit utställt till den 11.5.2012. Anmärkningar har inkommit från följande personer:

Ålands landskapsregering, museibyran
Bengt och Marie Michelsson
Joachim Torsson m fl

Sven-Olof Karlsson, Fastighetsbyrå Karlsson, såsom ombud enligt fullmakter

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen noterar de inkomna anmärkningarna gällande förslaget till vägplan. Kommunstyrelsen beslutar att de inkomna anmärkningarna inte föranleder vidare åtgärder.

Kommunstyrelsen beslutar att **föreslå för fullmäktige** att godkänna förslaget till vägplanebeskrivning samt anhållan om undantag från de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar. Detta med motivering att planen uppfyller landskapets ställda krav.

Handlingarna översänds sedan till landskapets trafikavdelning för vidare behandling.

*****

BESLUT:

Ärendet återremitteras.

Kst 179 §
18.6.2012

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen beslutar enhälligt att tillskriva landskapsregeringen för att efterhöra huruvida förslaget till vägplan uppfyller de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar samt huruvida kommunen kan erhålla landskapsbidrag för projektets genomförande.

*****

BESLUT:

Kommunfullmäktiges vice ordförande Gun-Mari Lindholm anmäler jäv vilket beviljas. Hon avlägsnar sig och deltar inte i ärendets behandling.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att tillskriva landskapsregeringen för att efterhöra huruvida förslaget till vägplan uppfyller de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. ZA

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

samt huruvida kommunen kan erhålla landskapsbidrag för projektets genomförande.

Ledamot Conny Rosenberg anländer efter behandlingen av denna paragraf, kl 20.25.

Kst 258 §
15.10.2012

Ålands landskapsregering har av den 1 oktober 2012 inkommit med beslut gällande kommunens förfrågan huruvida förslaget till vägplan uppfyller de av landskapsregeringen fastställda grunderna för projektering och byggande av kommunalvägar samt huruvida kommunen kan erhålla landskapsbidrag för projektets genomförande.

Landskapsregeringen konstaterar att ”en avvikelse från minimibestämmelserna om kurvradier förekommer i planläggningen. Avvikelsen är en enstaka företeelse, och med tanke på den känsliga boendemiljön längs det aktuella vägavsnittet, har landskapsregeringen överseende med avvikelsen och kan godkänna planeringen.”

Landskapsregeringen konstaterar vidare att det i landskapsregeringens omställningsbudget för perioden 2013 – 2016 inte finns några medel upptagna för bidrag till kommunalvägar. Landskapsregeringen kan därför inte ge förhandsbesked om bidrag i detta skede.

Kd:s förslag:

Kommunstyrelsen antecknar sig landskapsregeringens beslut till kännedom. Kommunstyrelsen konstaterar att anslaget för kommunalväg till Bäckviken, Lemböte, enligt Kfge 91 § 12.9.2012 har omdisponerats och kommer att tas upp till behandling i budgeten för år 2013.

*****

BESLUT:

Kommunstyrelsen antecknar sig landskapsregeringens beslut till kännedom. Kommunstyrelsen konstaterar att anslaget för kommunalväg till Bäckviken, Lemböte, enligt Kfge 91 § 12.9.2012 har omdisponerats och kommer att tas upp till behandling i budgeten för år 2013.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att efterhöra hos väglaget huruvida man är intresserad av att gå vidare med planerna trots uteblivet landskapsbidrag så att kommunen och väglaget delar lika på merkostnaden.

TN 93 §,
21.12.2017

Beslutsunderlag:

2012 ställdes en vägplan för Lembötevägen ut, och denna erhöll ett antal kritiska synpunkter, främst kring bykärnan där dagens kommunalväg tar

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. 21

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

slut. Projektet strandade sedermera då den ekonomiska situationen i och med Landskapsregeringens indragna bidrag förändrades och aldrig utredes.

Landskapsregeringen har fastställt grunder för projektering och byggande av allmänna vägar (Vägverket i Sveriges normer "Projektering och byggande av enskilda vägar"), vilka innefattar två olika vägklasser beroende på trafikmängd: Klass 1 och Klass 2. Dessa har Lemlands kommun valt att följa.

Klass 2-väg: förmedlar trafik till mindre bebyggelsegrupper och har förhållandevis lite trafik (normalt under 50 ÅDT), dimensioneras för 50 km/h.

Klass 1-väg: väg med betydande trafikmängd (normalt mer än 50 ÅDT) och med krav på relativt hög hastighet, dimensioneras för 70 km/h.

ÅDT: ÅrsDygnTrafik, det genomsnittliga trafikflödet per dygn

Väglaget har uttryckt en önskan om att få vägen byggd som en Klass 2-väg, men vid trafikmätning gjord 3-10/7 2017 konstaterades en ÅDT på 121 vilket klart överskrider gränsen för en Klass 2-väg. Vägplanen är därför gjord som en i huvudsak Klass 1-väg, med vissa mindre avvikelser för att kunna vara genomförbar.

Vissa av de boende i bykärnan har uttryckt en ovilja att få en större väg genom byn, och förespråkat en lösning där en ny väg skulle förbinda Söderhällsvägen med Fanny Hills väg, och att denna sträckning skulle bli ny kommunalväg. Tekniska chefen har tittat på möjligheterna och fört diskussioner med några av markägarna längs dessa två vägar, men tyvärr konstaterat att motståndet är stort samt att kostnaderna för denna väg skulle bli markant större då vägsträckningen skulle bli 2,9 km istället för 2,1 km och delvis skulle ske över i dagsläget orörd mark. Det skulle även få andra konsekvenser då ärendet inte längre gäller Lembötevägens vägslag, utan även skulle involvera två andra privata vägar.

Denna önskan kan alltså inte tillgodoses.

Tekniska chefen har efter ett flertal diskussioner med väglagets styrelse, de boende i bykärnan samt med vägprojektören, arbetat fram ett nytt förslag till vägplan.

Det nya förslaget till vägplan skiljer sig från det gamla på två punkter:

1. I bykärnan har kurvradii och backlutningar justerats över en sträcka om cirka 350 meter, vilket medför avsteg från Klass 1-standarden. Avstegen som görs är:
  - Tre kurvor (vid 0, 100 och 300 meter) som får en kurvradie på mellan 40 och 50 meter, vilket ej uppfyller låg standard för 50-väg (90 meter)

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

- Ett backkrön (vid ca 80 meter) med radie 400 meter, vilket endast uppfyller låg standard för 50-väg (400 meter)
- En svacka (vid ca 140 meter) med radie 500 meter, vilket ej uppfyller låg standard för 50-väg (900 meter)
- En backe (vid 100 meter) som har en lutning på 8,14 %, vilket ej uppfyller låg standard för 50-väg (8 %)

Dessa avsteg görs av följande orsaker:

- Bykärnan är en trång och känslig miljö, med ett flertal gamla byggnader nära inpå vägen, och med en äppelodling med tillhörande verksamhetsutrymmen direkt intill vägen. Att bygga vägen enligt Klass 1-standard skulle innebära stora ingrepp på naturen och kraftigt förändrade gårdsbilder för de boende samt äppelodlingen.
  - Då bykärnan är en så trång miljö, samt att äppelodlingens verksamhetsutrymmen ligger i direkt anslutning till vägen, skulle en hastighetsbegränsning på 70 km/h ändå inte vara rimlig att införa. Önskvärd hastighet genom bykärnan hade varit 30 km/h. Att ha en väg som uppfyller 70 km/h-standard men som skyltas med 30 km/h skulle högst troligen få konsekvensen att trafikanter kör närmare 70 än 30 ändå, med en kraftig förhöjd olycksrisk som följd. Detta skulle i sin tur kräva hastighetsdämpande åtgärder. Bättre är då att detta vägstycke projekteras för en lägre hastighet vilket naturligt håller nere hastigheten.
2. Backen väster om Bäckvik har justerats för att bättre passa landskapet och minimera ingreppen i naturen, dock så att den fortfarande uppfyller Klass 1-standard.

De boende i bykärnan har även uttryckt oro över sprängningsarbeten då vissa av husgrunderna består av staplade stenar. Vägprojektörens syn på detta har efterfrågats, och projektören svarar att det är så gott som riskfritt att spränga, man får helt enkelt använda sig av mindre laddningar. Försök har gjorts att få till en vägplan som ej involverar sprängning i detta område, men backen är i dagsläget för brant för att detta skulle vara genomförbart. Vägplanen är upprättad med detta i åtanke, och sprängningsarbetet har hållits till ett minimum för att värna om miljön och byggnaderna runtomkring.

Väglaget har även inkommit med protokoll där de godkänner en kostnadsfördelning där väglaget betalar 55 % av kostnaderna och kommunen betalar 45 % av kostnaderna för ombyggnationen, enligt Lemlands kommuns principer för övertagande av privatväg, se **TN bilaga A-93 §**.

Enligt tidigare kostnads kalkyl hamnar totalkostnaden för en ombyggnad till kommunal väg på cirka 200 000 €, exklusive ytbeläggning. Detta skulle innebära en kostnad om cirka 90 000 € för kommunen och cirka 110 000 € för väglaget. Ytbeläggning beräknas kosta cirka 150 000 €.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RH

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Därtill tillkommer en extra kostnad för vägunderhåll för kommunen, om cirka 1 500 €/km och år för en grusväg, eller cirka 750 €/km och år för en ytbelagd väg.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden omfattar det nya förslaget till vägplan (presenteras på mötet som **TN bilaga B-93 §**) och begär att kommunstyrelsen ställer ut vägplanen i enlighet med 4 § 3 mom. Landskapslag (1964:16) om kommunalvägar. Vägplanen bör ställas ut i 14 dagars tid, och Landskapsregeringen skall få möjlighet att ge sitt utlåtande.

Ärendets behandling fortsätter i kommunstyrelsen i Lemland.

Jennifer Johansson anmäler jäv, och deltar inte i ärendets behandling.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

TN 5 §,
25.1.2018

Beslutsunderlag:

Vid protokolljustering av senaste mötet var en protokolljusterare jävig i ärendet och kan alltså inte justera ärendet.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden beslutar i enlighet med beslutsförslag från 21.12.2017.

Ärendet förklarades omedelbart justerat.

Ärendets behandling fortsätter i kommunstyrelsen i Lemland.

Jennifer Johansson anmäler jäv, och deltar inte i ärendets behandling.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Dnr TN:122 /2016

TN 6 §

TRAFIKSÄKERHET PÅ VALBORGSVÄGEN

TN 83 §
8.9.2016

Beslutsunderlag:

Roger Henriksson inkommer med förslag att tekniska chefen utreder Valborgsvägens trafiksäkerhet.

I dagsläget saknar cykelvägen övergångsställe när den korsar Valborgsvägen, det skulle behövas ett övergångsställe och ordentlig skyltning på vägen. Där övergångsstället bör finnas är kantstenarna dåligt placerade vilket får till följd att människor cyklar omkull.

Dessutom saknas övergångsställe från cykelvägen på samma sida som brandstationen över till Valborg och skolan. Även vägbelysningens tider borde ses över.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Tekniska chefen utreder trafiksäkerheten på Valborgsvägen.

BESLUT:

Nämnden omfattade tekniska chefens beslutsförslag.

TN 6 §
25.1.2018

Beslutsunderlag:

Tekniska chefen har sett över området kring Valborgsvägen och skolan, och har rådfrågat Landskapsregeringens trafiksäkerhetskonsulent.

Tekniska chefens förslag diskuteras på mötet.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden beslutar återremittera ärendet till tekniska chefen för utredning om möjligheterna till, och kostnaden för, att:

- Förlänga GC-vägen som går längs Valborgsvägens norra sida hela vägen ut till korsningen vid Lemlandsvägen
- Förlänga stumpen på Valborgsvägens västra sida fram till Skolvägen, samt längs västra sidan Skolvägen ner till skolan

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Dnr TN:45 /2012

TN 7 §

ALTERNATIVA VÄRMEKÄLLOR FÖR KOMMUNENS OLJEUPPVÄRMDA FASTIGHETER I LUMPARLAND

TN 38 §,
21.4.2016

Beslutsunderlag:

I enlighet med investeringsbudgeten i Lumparland för år 2016 skall nämnden utreda alternativ till dagens oljeuppvärmning i Skolan samt daghemmet Videungen. Årlig förbrukning av eldningsolja är ca 20 m³.

Direkt eluppvärmning har:

- Kommungården
- Slöjdsalen
- Dgh Myrstacken

Tf Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden besluter sammanställa en uppgiftsbeskrivning utifrån att uppvärmningen av skolan och Videungen ersätts med:

- a) luft/vatten-värmepump
- b) bergvärme-värmepump
- c) träpelletspanna

BESLUT:

Nämnden omfattade tf tekniska chefens beslutsförslag.

TN 7 §,
25.1.2018

Beslutsunderlag:

Tekniska chefen har låtit en energikonsult om hjälp för att titta på ärendet. Konsulten har producerat en förstudie, "Lumparlands skola – Utredning värmesystem", se **TN bilaga A-7 §**, som tittar på kommunens fem fastigheter i området som en helhet.

Dessa fem fastigheter är:

1. Kommunkansliet (direktverkande el)
2. Slöjdsalen (direktverkande el + luft-luft-värmepump)
3. Skolan (olja)
4. Videungen (olja)
5. Myrstacken (direktverkande el)

Rapporten jämför tre alternativ:

0. Behålla befintlig lösning med oljepanna för skolan och Videungen samt direktverkande el i de övriga.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RH

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

1. Ersätta oljepanna med bergvärmepump samt konvertera till vattenburen värme i kommunkansliet samt Myrstacken.
2. Ersätta oljepanna med pelletsanna samt konvertera till vattenburen värme i kommunkansliet samt Myrstacken.

I förslag 1 och 2 behålls dock befintlig lösning med direktverkande el och luft-luft-värmepump i slöjdsalen, då konvertering till vattenburen värme ej skulle vara lönsam.

Projektkalkylen för de tre alternativen visar följande uppskattade totala projektkostnader:

0. Behålla oljepanna: 0 €
1. Bergvärmepump: 180 000 €
2. Pelletsanna: 70 000 €

Det har även gjorts en LCC-kalkyl (Life Cycle Cost), som räknar över en kalkylperiod på 20 år, med uppskattade kalkylräntor, och årlig prisutveckling för de olika bränsletyperna. I LCC:n tar man även hänsyn till årligt underhåll och reinvesteringskostnader.

LCC:n för de tre alternativen, för en period på 20 år, ser ut som följer (sparede pengar jämfört med alternativ 0 inom parentes):

0. Behålla oljepanna: 493 000 €
1. Bergvärmepump: 327 000 € (-166 000 €)
2. Pelletsanna: 293 000 € (-200 000 €)

Återbetalningstiden för alternativ 1 är alltså cirka 11 år, och för alternativ 2 är den cirka 7 år.

Förstudien har även tittat på olika teoretiska utvecklingar av energipris och kalkylräntor, och i alla olika scenarion så innebär en förnyad anläggning en kostnadsbesparing, och i samtliga fall ger pelletsannan den största inbesparingen.

Nackdelen med att satsa på pelletsuppvärmning är att det kräver större driftsinsatser för att hålla i bruk. En pelletsanläggning kräver mera underhåll, plats för att förvara pellets, samt någon som regelbundet sköter om anläggningen genom att tömma den på aska och se till att pelletspåfyllningen fungerar.

Ett alternativ med luft-vattenvärmepump uppskattas ligga någonstans mittemellan alternativ 1 och 2 i alla hänseenden. Detta då anläggningen kräver en mindre investering än bergvärmepumpen, men den försämrade effektiviteten minskar vinsten i driftskostnader.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden beslutar skicka vidare förstudien till kommunstyrelsen i Lumparland med en rekommendation att kommunen borde investera i en förnyad,

Protokolljusterarnas signaturer

M.B R H

Utdragets riktighet bestyrker

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

---

gemensam anläggning samt konvertering av de eluppvärmda fastigheterna (kommunkansliet samt Myrstacken) till vattenburen värme via kulvert.

Utöver den långsiktiga ekonomiska vinningen, där en pelletsanläggning sparar pengar redan efter 7 år, så finns även en klimatmässig orsak att eftersträva ett byte. Uppvärmning via förbränning av olja tillför koldioxid till atmosfären och bidrar med en negativ klimatpåverkan, och uppvärmningen genom direktverkande el har en väldigt låg effektivitet och använder el som kan komma från icke förnyelsebara källor.

Då vattenförbrukningen i kommunkansliet samt Myrstacken antas vara relativt låg förespråkas en lösning där endast värmen produceras gemensamt, och att dessa fastigheter får ha lokala varmvattenberedare.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

TN 8 §**GRUNDFÖRBÄTTRING AV SÖDERGÅRDSGATAN, Flaka**

TN 29 §,
31.3.2011

Beslutsunderlag;

Enligt verksamhetsplanen för år 2011 skall nämnden grundförbättra Södergårdsgatan i Flaka.

Kommuningenjören har låtit F:ma Dan Engblom uppgöra de byggnadstekniska handlingarna för vägprojektet i fråga. Handlingarna omfattar:

- Vägplan
- Sektioner
- Balanslinje
- Arbetsbeskrivning
- Kostnadsberäkning

Den ena vägsträckan börjar vid vägskälet mellan Flakavägen och Södergårdsgatan och går söderut ända till avtaget till Bocknäsvägen. Sträckan i fråga är ca 550 meter lång. Vägbredden bibehålls vid ca 5,7 meter.

Grundförbättringen innebär i praktiken att vägdikena förbättras, trummor förnyas och vägens nuvarande ytlager grävs bort. Vägen förses därefter med ett bärande lager av krossgrus # 0-70 (minst 30 cm) samt ett ytlager av krossgrus # 0-32 (10 cm). Därtill ändras anslutningen mellan Lillängskroken och Haddnäsvägen så att väjningsplikten blir klarare och följaktligen trafiksäkerheten förbättras.

Den andra vägsträckan börjar vid avtaget till Bocknäsvägen och fortsätter österut ända till Herrövägen. Sträckan i fråga är ca 900 meter lång. Befintlig vägbredd är 4,5 – 5 meter. Vägen saknar mötesplatser.

Information till användare och berörda hölls i Flaka tisdagen den 29.3.2011.

Vägmötet var rätt eniga om att det behövs en dubbelriktad väg även mellan Bocknäs vgsk och Herrövägen. Därtill så önskades att avgrävningen mellan Flakavägen och Bocknäs vgsk ytbeläggs så snart som möjligt.

Kommuningenjörens beslutsförslag;

Nämnden besluter godkänna F:ma Dan Engbloms byggnadstekniska handlingarna för grundförbättring av Södergårdsgatan sektion 0 – 550. Projektet bjuds ut på entreprenad. Handlingarna delges trafikavdelningen.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

F:ma Dan Engblom ges i uppdrag att göra ett förslag till vägplan för sektionerna 550 – 1400 utifrån dubbelfilig väg om 5,7 meter. Såväl det enkelfiliga som det dubbelfiliga alternativet kostnadsberäknas.

BESLUT:

Nämnden beslöt godkänna F:ma Dan Engbloms byggnadstekniska handlingarna för grundförbättring av Södergårdsgatan sektion 0 – 550. Projektet bjuds ut på entreprenad. Handlingarna delges trafikavdelningen.

F:ma Dan Engblom ges i uppdrag att göra ett förslag till vägplan för sektionerna 550 – 1400 utifrån dubbelfilig väg om 5,7 meter. Såväl det enkelfiliga som det dubbelfiliga alternativet kostnadsberäknas.

TN 8 §
25.1.2018

Beslutsunderlag:

Södergårdsgatan etapp 2 finns upptaget i budgeten för år 2018. Enligt budgeten innefattar projektet:

”Grundförbättring, breddning och säkrare trafikmiljö”

Tekniska chefen har bekantat sig med vägen och området, samt diskuterat med ett antal av de boende hur trafiksituationen ser ut.

Den aktuella delen av Södergårdsgatan, den östra delen ut till Herrövägen, betjänar drygt 10 hushåll. Sett till dessa hushåll borde inte vägen behöva breddas då trafikmängden är så pass låg. Dock verkar det som att Södergårdsgatan används som genomfartsväg av trafikanter som skall ta sig ner till Herrön, vilket bidrar till en ökad trafikmängd.

Korsningen Bocknäsvägen/Södergårdsgatan tillåter mycket hög hastighet för trafik till/från Bocknäsvägen, trots att denna har väjningsplikt gentemot Södergårdsgatan. Då sikten för trafikanter som kommer från Bocknäsvägen är kraftigt begränsad finns en stor olycksrisk.

I början av denna etapp finns fastigheten 417-404-7-103, som delas i två av vägen. På den ena delen av fastigheten finns bostadshuset, och på den andra finns stallet. Då denna plats är direkt efter en lång raksträcka med bred väg håller trafikanter många gånger en alldeles för hög hastighet genom området, med stor olycksrisk som följd.

Vägen är cirka 4,5 – 5 meter bred, och saknar mötesplatser.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Skolskjutsarna förenklas av att kunna nyttja Södergårdsgatan som genomfart.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden beslutar att anhålla till kommunstyrelsen om att få budgettexten för projektet ändrad så att den lyder:

” Grundförbättring och säkring av trafikmiljön”

Projektet skulle sedan läggas upp som följer:

- Genomfartstrafik längs Södergårdsgatan förbjuds förutom för service- trafik (sophämtning, skolskjutsar etc.) genom att vid korsningen Flakavägen/Södergårdsgatan samt vid korsningen Herrövägen/Södergårdsgatan skyltas för genomfartstrafik förbjuden.
- Korsningen Bocknäsvägen/Södergårdsgatan byggs om så att trafiken i riktning Bocknäsvägen-Södergårdsgatan (och vice versa) blir huvudled, och att trafiken vidare längs etapp 2 av Södergårdsgatan blir en avtagsväg med väjningsplikt. Detta skulle försvåra för genomfartstrafiken på ett naturligt sätt, samtidigt som hastigheten på vägen genom fastigheten 7-103 skulle sänkas.
- Avsmalning av Södergårdsgatan vid korsningen Herrövägen/Södergårdsgatan. Denna skapas så nära korsningsområdet som möjligt i samband med skyltning om genomfartstrafik förbjuden, för att minska mängden trafikanter som genar genom området.
- Vägen grundförbättras då den är i dåligt skick i dagsläget, men får behålla sin nuvarande bredd.
- Hastigheten i området sätts till 30 km/h.
- Ett antal mötesplatser skulle byggas på lämpliga ställen.

Sammantaget skulle dessa åtgärder bidra till en mycket säkrare trafikmiljö och minskad trafikmängd, vilket leder till att vägen inte skulle behöva breddas.

Ärendet fortsätter i kommunstyrelsen i Lemland.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Dnr TN:131 /2014

TN 9 §

**INVESTERINGSPLAN FÖR KOMMUNALVÄGAR 2018 - 2023,
Lemland**

TN 9 §,
25.1.2018

Beslutsunderlag:

Tekniska chefen har utifrån situationen just nu utarbetat ett förslag till investeringsplan för kommunalvägarna i Lemland de närmaste fem åren.

Då landskapet har slutat med bidrag för investeringar i kommunalvägar måste kommunen stå för hela kostnaderna själv. Vid nybyggnad ställer kommunen dock villkor om att även intressenterna skall delta i byggnads-kostnaderna med 55 %.

Investeringsplanen diskuteras på mötet.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Nämnden beslutar återremittera ärendet till tekniska chefen för fortsatt utredning.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Dnr TN:139 /2016

TN 10 §

NORDIN GUNVOR Ansökan om vatten- och avloppsanslutning till fastigheten Norrgård I, 2:20 i Järsö by – Besvär mot beslut TN 91 § 2017

TN 91 §,
21.12.2017

Beslutsunderlag:

Gunvor Nordin har inkommit med en anhållan om kommunalt vatten och avlopp till sin fastighet Norrgård I, 2:20, i Järsö by, med önskan om att ansluta under 2018.

Fastigheten ligger cirka 100 m från anslutningspunkt för VA vid daghemmet Saltkråkan, och kräver installation av pumpstation för att kunna pumpa avloppsvattnet upp till stamledningen vid daghemmet.

Enligt Lemlands kommuns avloppsanslutningspolicy skall pumpstation som betjänar enskild fastighet bekostas och skötas av fastighetsägaren.

Hela Norrakersområdet håller som bäst på att detaljplaneras. Planen har nyss varit utställd och väntar nu på fastställande. I och med detaljplanen kommer Nordins fastighet att få fyra grantomter, och en naturlig samlingspunkt för avlopp för dessa skulle bli på Nordins fastighet, vilka då inte skulle behöva en egen pumpstation utan enkelt kunna ansluta sig till kommunens pumpstation.

Då detaljplanen ej ännu är fastställd ligger VA-planeringen av hela området längre fram i tiden, och Nordins har låtit meddela att de ej vill vänta utan vill vara anslutna senast sommaren 2018.

Tekniska chefen har förklarat för Nordins att det vore fördelaktigt att vänta på planeringen av hela området, då det skulle bli billigare för dem och de skulle slippa ha en egen pumpstation. De är dock bestämda på att få en anslutning till sommaren 2018.

Då Nordins fastighet ligger inom verksamhetsområdet för VA skall anslutning beviljas.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Tekniska chefen föreslår att nämnden beslutar utföra en första del av VA-planeringen innefattande installation av pumpstation på Nordins fastighet samt dragning av vatten och avlopp till denna, under våren 2018 så att Nordins kan ansluta sig till sommaren 2018. Detta under förutsättning att Nordins beviljar placering av den kommunala pumpstationen på deras fastighet enligt skiss, **TN bilaga A-91 §**.

Detta motiveras med att det är det fördelaktigaste tillvägagångssättet för såväl Nordins som för kommunen.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

TN 10 §
25.1.2018

Beslutsunderlag:

Den 21.12.2017, TN 91 §, beviljades Gunvor Nordin anslutning till kommunalt VA för sin fastighet Norrgård I.

Nordin har skickat in ett rättelseyrkande mot beslutet, se **TN bilaga A-10 §**.

Tekniska chefens beslutsförslag:

Beslutet om godkänd anhållan justeras så att det lyder:

Tekniska chefen föreslår att nämnden beslutar utföra en första del av VA-planeringen innefattande installation av nedgrävd pumpstation med elskåp ovan mark, i rålinjen mellan fastigheterna 2:20 och 2:140 nära byvägen som korsar dessa områden, samt dragning av vatten och avlopp till denna, under våren 2018 så att Nordins kan ansluta sig till sommaren 2018.

Då markförhållanden ej är helt kartlagda går inte pumpstationens exakta plats att bestämma i nuläget, utan får ske i samråd med markägarna till de två fastigheterna.

Detta motiveras med att det är det fördelaktigaste tillvägagångssättet för såväl Nordins som för kommunen.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

FÖRBUD ATT SÖKA ÄNDRING

Vad förbudet grundar sig på

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer: 5-9

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § kommunallagen kan framställas över beslutet.

Paragrafer: 1-4, 10

Enligt 15 § FörvprocessL/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut.

Paragrafer och grunderna för besvärsförbudet:

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas samt tid för yrkande av rättelse

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas är:

Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland
Kommunrundan 7
22610 Lemland

Paragrafer: 1-4, 10

Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt. I båda fallen räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen med i besvärstiden.

Rättelseyrkandets innehåll

Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RW

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

BESVÄRSANVISNING

KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i ett beslut med anledning av rättelserykanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelserykandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelserykandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som är part eller av en kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att

- 1) beslutet tillkommit i felaktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet är:
Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 MARIEHAMN

Paragrafer:

Besvärstid 30 dagar från dagen för delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

Besvärstiden för beslut med stöd av LL om avloppsvattenavgift för landskapet Åland är 30 dagar. Besvärstiden 30 dagar från dagen för delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har anslagits offentligt på den kommunala anslagstavlan.

Paragrafer:

Besvärsmyndighet är:
Länsstyrelsen på Åland
PB 58, Torggatan 16
22101 MARIEHAMN

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

M.B. RW

Organ
Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland

Sammanträdesdatum
25.01.2018

Arkivbeteckning

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften skall uppges

- ändringssökandens namn, yrke, boningsort och postadress
- vilket beslut som överklagas
- vilka ändringar som yrkas i beslutet
- motiveringarna till att beslutet bör ändras

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också hans yrke, boningsort och postadress anges.

Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som bestyrkt kopia.

Inlämnande av handlingarna

Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna inlämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.

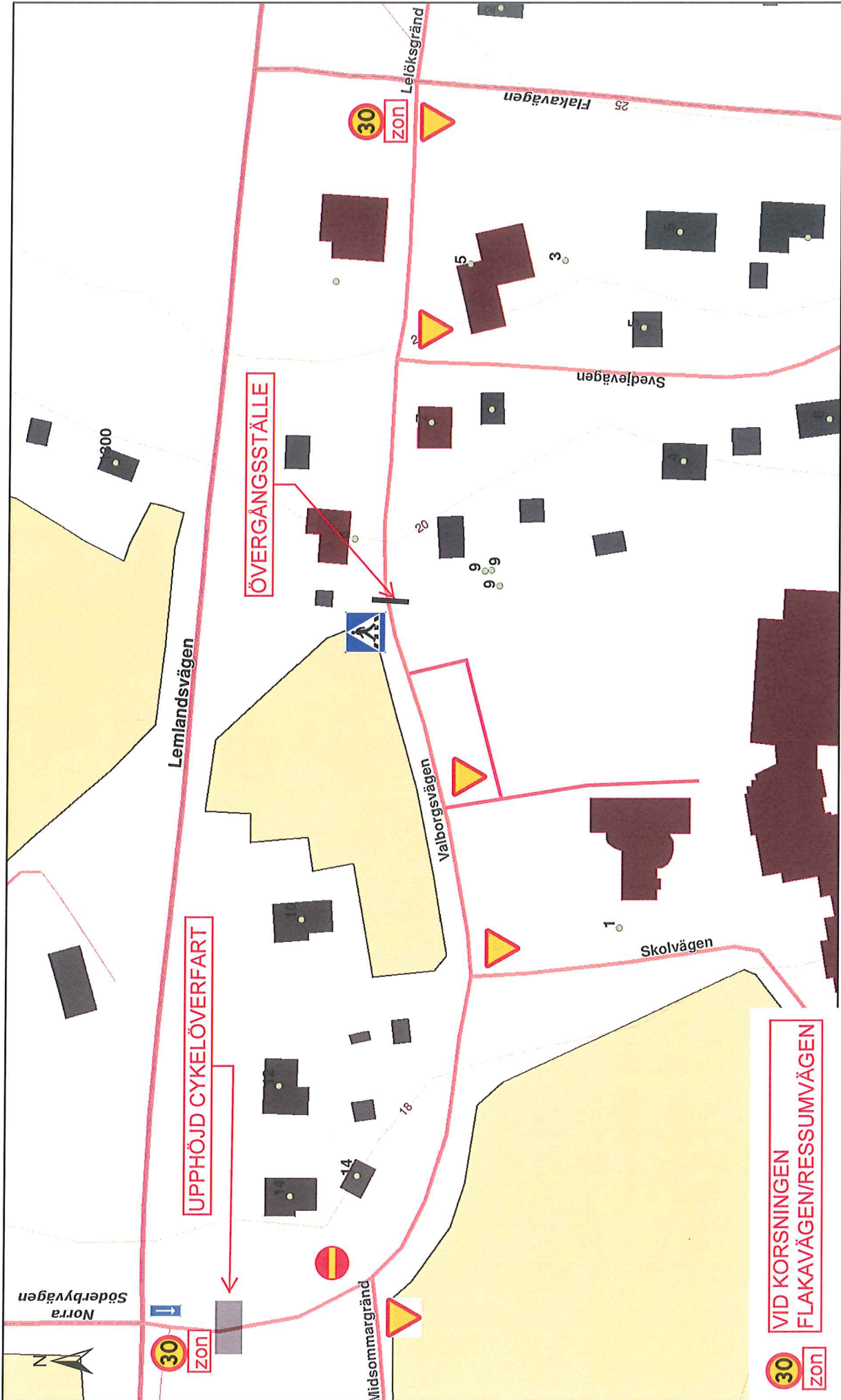
Protokolljusterarnas signaturer

M.B. RV

Utdragets riktighet bestyrker

1:1 500
11.1.2018

M.B RW

Sida: 1 (10)
Uppdragsnr: 1023807
Lumparlands skola - Utredning värmesystem
Lumparlands kommun, Lumparlands skola - Utredning värmesystem
Göteborg
Datum : 2017-12-19

Förstudierapport

Lumparlands kommun
Lumparlands skola - Utredning värmesystem

Göteborg

Ändringsdatum:
Författare: Alexander Centeno
Projektansvarig: Pontus Frygner

Datum: 2017-12-19

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING.....	3
2	UPPDRAG	4
3	FÖRUTSÄTTNINGAR	4
4	ANALYS	5
5	ENERGIBESPARING	7
6	KALKYL.....	8
7	KÄNSLIGHETSANALYS	10

I SAMMANFATTNING

Uppdraget omfattar att ta fram beslutsunderlag inför kommande utbyte av befintligt värmesystem till Lumparlands skola och kringliggande byggnader. Byggnaderna är belägna på Åland, Lemlands kommun, Finland. Syftet med förstudien är att välja det bästa alternativet ur ett livscykelperspektiv.

Alternativen jämförs ekonomiskt med ett "0"-alternativ genom s.k. LCC-analys (Life Cycle Cost). Rapporten behandlar såväl känslighetsanalys av finansiella lönsamhetskriterier som energimässiga parametrar och dess slutsatser ska kunna ligga till grund för investeringsbeslut med fortsatt detaljstudie av förutsättningar och projektering.

Livscykelkostnaden i rapporten avser främst belysa skillnaderna mellan alternativen och inte nödvändigtvis den totala kapital- och driftkostnaden för alternativen.

De alternativ som undersökts och analyserats i denna förstudie är:

Alt 0 Behålla befintlig lösning med oljepanna och direktverkande elradiatorer.

Alt 1 Ersätta oljepanna med bergvärmepump samt konvertera till vattenburna radiatorer i Kommunkansli (1) och Daghem Myrstacken (5). Värme och varmvatten distribueras via ny kulvert till dessa byggnader. Slöjdsalen (2) kvarstår med befintlig värmelösning (elradiatorer och luft/luft-värmepump).

Alt 2 Ersätta oljepanna med pelletsanna samt konvertera till vattenburna radiatorer i Kommunkansli (1) och Daghem Myrstacken (5). Värme och varmvatten distribueras via ny kulvert till dessa byggnader. Slöjdsalen (2) kvarstår med befintlig värmelösning (elradiatorer och luft/luft-värmepump).

Förstudien visar att byte till en bergvärmeanläggning enligt alternativ 1 visar på en minskad energianvändning med ca 165 MWh/år, motsvarande drygt 30% av total energi för uppvärmning och tappvarmvatten till byggnaderna. Den årliga energikostnaden beräknas minska med 160 000 SEK (exkl. moms).

Investeringskostnaden för alt 1 beräknas uppgå till 1 785 000 SEK (exkl. moms).

Räknet att investeringen ska täckas av minskade energikostnader motsvarar en rak pay-off (utan ränta, inflation eller energiprisförändring) på ca 11 år.

För alternativ 2, byte till pelletsanna, visar förstudien på ett ökat energibehov jämfört med befintligt system med oljepanna till följd av ökade värmeförluster i nya kulvertar. Det lägre energipriset för pellets jämfört med olja medför dock att den årliga energikostnaden minskar med 111 000 SEK (exkl. moms).

Investeringskostnaden för alt 2 beräknas uppgå till 682 000 SEK (exkl. moms).

Räknet att investeringen ska täckas av minskade energikostnader motsvarar en rak pay-off (utan ränta, inflation eller energiprisförändring) på ca 7 år.

Känslighetsanalyser avseende prisutveckling på el, olja, pellets samt skillnader i kalkylränta visar att alternativ 2 är mest lönsam i samtliga fall.

Kalkylerna visar att alternativ 2 har lägst livscykelkostnad av de utredda alternativen, väljer man att gå vidare med åtgärden är det dock viktigt att säkerställa att rätt driftorganisation finns som regelbundet underhåller anläggningen. Generellt kräver pelletsanläggningar mer underhåll än

bergvärmeanläggningar, beroende på val av panna och bränslematningssystem där man bl.a. kan behöva tömma pannan på aska med jämna mellanrum och fylla på ny pellets. Dessutom kräver det att det finns utrymme i byggnaden att förvara pelletsen.

I förstudien är det räknat att förse Kommunkansli (1) och Daghem Myrstacken (5) med värme och varmvatten via ny kulvert. Som ett alternativ för att reducera värmeförlusterna i kulverten finns även möjlighet att enbart förlägga värmerören i kulverten och låta tappvarmvattnet värmas lokalt med en elpanna i de enskilda byggnaderna. Detta alternativ har dock inte utretts i denna förstudie.

2 UPPDRAG

Uppdraget omfattar att analysera kostnadseffektivitet och miljöpåverkan av olika uppvärmningssystem till Lumparlands skola med kringbyggnader. Syftet är att ta fram underlag för att välja det bästa alternativet ur ett livscykelperspektiv.

De alternativ som utretts är dels en lösning med centralt placerad bergvärmepump alternativt pelletspanna (Skolbyggnaden (3)) som ersättning till befintlig lösning med oljepanna i kombination med direktverkande elradiatorer. Fjärrvärme finns inte i området. Utredningen omfattar inte att undersöka möjligheter till att reducera energianvändningen genom byggnads-, installations- och styrtekniska åtgärder.

3 FÖRUTSÄTTNINGAR

Lumparlands skola ligger på Åland och består av totalt 5 stycken byggnader; Kommunkansli (1), Slöjdsal (2), Skolbyggnaden (3) och Daghem Vidungen (4) och Daghem Myrstacken (5).

Idag förses skolans byggnader med värme via vattenburna radiatorer från en oljepanna till Skolbyggnaden (3) samt kulvertssystem till Daghem Vidungen (4). Kommunkansli (1), Daghem Myrstacken (5) och Slöjdsal (2) värms med direktverkande elradiatorer där Slöjdsalen (2) även är utrustad med en luft/luftvärmepump.

Befintlig oljepanna placerad i Skolbyggnaden (3) är av typ Högfors H 17-6 (75kW).

Vattenburet värmesystem i Skolbyggnaden (3) är installerat 1998.

4 ANALYS

4.1 Energi- och effektbehov

Energistatistik har erhållits från beställare. I förstudien har energi- och effektbehov för området tagits fram med detta som underlag.

I tabellen nedan redovisas energianvändning uppdelad per energislag och byggnad. För de byggnaderna med direktverkande el är fördelningen mellan verksamhetsenergi och fastighetsenergi (värme- och varmvatten) fördelad utifrån antaganden beskrivna kommentarskolumnen. För byggnaderna med oljeuppvärmning är energibehovet beräknat med antagandet att oljepannans verkningsgrad är 80 %.

Tabell 4-1 *Energianvändning till värme och tappvarmvatten*

Byggnad	Uppvärmad yta [m ²]	Värme-källa	Tot energi inkl. verksamhetsenergi (MWh/år)	Beräknad fastighetsenergi (MWh/år)	Beräknat energibehov (MWh/år) ¹	Beräknat energibehov (kWh/m ² , år) ¹	Kommentar
1. Kommunkansliet	140	Direktverkande el	13	10	10	74,3	80% värme, 20% verksamhet
2. Slöjdsal	50	Direktverkande el	4	2	2	48,0	60% värme, 40% verksamhet Luft/luft VP
3. Skola	1 000	Olja	220	167	129	129,4	Pannverkningsgrad 80%
4. Daghem Vidungen	320			53	41	129,4	Pannverkningsgrad 80%
5. Daghem Myrstacken	130	Direktverkande el	21	17	17	129,2	80% värme, 20% verksamhet
Totalt	1 640	-	258	250	200	122,2	
Kulvertförluster	-	Olja	Ingår i ovan	Ingår i ovan	5		Uppskattad värmeförlust: 15 W/lm

¹ Varmvatten ingår enl. schablon 2 kWh/m²,år (BEN 2).

I tabellen nedan redovisas uppskattat värmeeffektbehov per byggnad.

Tabell 4-2 Uppskattat värmeeffektbehov per byggnad.

Byggnad	[W/m ²]	[kW]
1. Kommunkansliet	60	8
2. Slöjdsal	40	2
3. Skola	50	50
4. Daghem Vidungen	65	21
5. Daghem Myrstacken	65	8
Totalt	55	90

5 ENERGIBESPARING

5.1 Beräknad energibesparing

Utgående från befintliga förbrukningsdata för fastigheterna har beräkning av köpt energi gjorts för 2 olika alternativ:

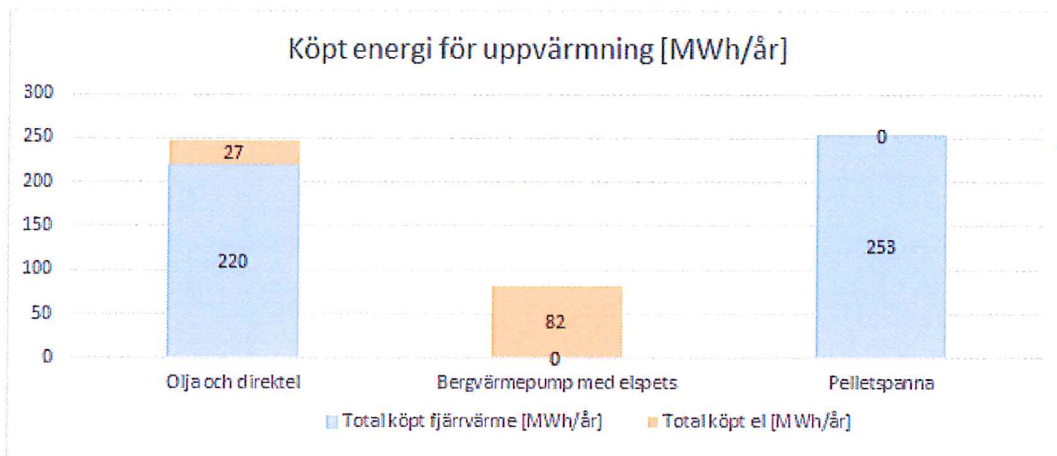
Alt 0 Behålla befintlig lösning med oljepanna och direktverkande elradiatorer.

Alt 1 Ersätta oljepanna med bergvärmepump samt konvertera till vattenburna radiatorer i Kommunkansli (1) och Daghem Myrstacken (5). Värme och varmvatten distribueras via ny kulvert till dessa byggnader. Slöjdsalen (2) kvarstår med befintlig värmelösning (elradiatorer och luft/luft-värmepump).

Alt 2 Ersätta oljepanna med pelletspanna samt konvertera till vattenburna radiatorer i Kommunkansli (1) och Daghem Myrstacken (5). Värme och varmvatten distribueras via ny kulvert till dessa byggnader. Slöjdsalen (2) kvarstår med befintlig värmelösning (elradiatorer och luft/luft-värmepump).

5.1.1 Resultat

Observera att i resultaten nedan ingår inte energi till Slöjdsalen (2). För både alternativ 1 och 2 ingår värmeförluster i tillkommande kulvert.

Tabell 5-1 Fördelning av energibehov för uppvärmning och varmvatten (köpt energi)

	Direktverkande el [MWh/år]	El VP inkl. elpanna [MWh/år]	Olja [MWh/år]	Pellets [MWh/år]	Totalt [MWh/år]
Alt 0 - Befintligt	27	0	220		247
Alt 1 - Bergvärmepump	0	82	0		82
Alt 2- Pelletspanna	0	0	0	253	253

6 KALKYL

6.1 Projektkalkyl

Totala projektkostnaden för hela reinvesterings- och energiprojektet har sammanställts beräknad utifrån schablonvärden och erfarenhetsvärden för liknande entreprenader.

I entreprenadkostnad för alternativ 1 ingår bergvärmearläggning inkl. borrhål och tillhörande komponenter, konvertering till vattenburet värmesystem och kulvertdragning.

I entreprenadkostnad för alternativ 2 ingår pelletspanna med tillhörande komponenter, konvertering till vattenburet värmesystem och kulvertdragning.

Tabell 6-1 Investeringskostnad [kr, exkl. moms]

Delprojekt	Alt 0	Alt 1	Alt 2	Kommentar
Entreprenadkostnad	0 tkr	1 427 tkr	425 tkr	Inkl. arbetskostnad
Byggherrekostnader	0 tkr	181 tkr	181 tkr	
Besiktning	0 tkr	15 tkr	15 tkr	
Osäkerhet 10%	0 tkr	162 tkr	62 tkr	
SUMMA Projekt:	0 tkr	1 785 tkr	682 tkr	

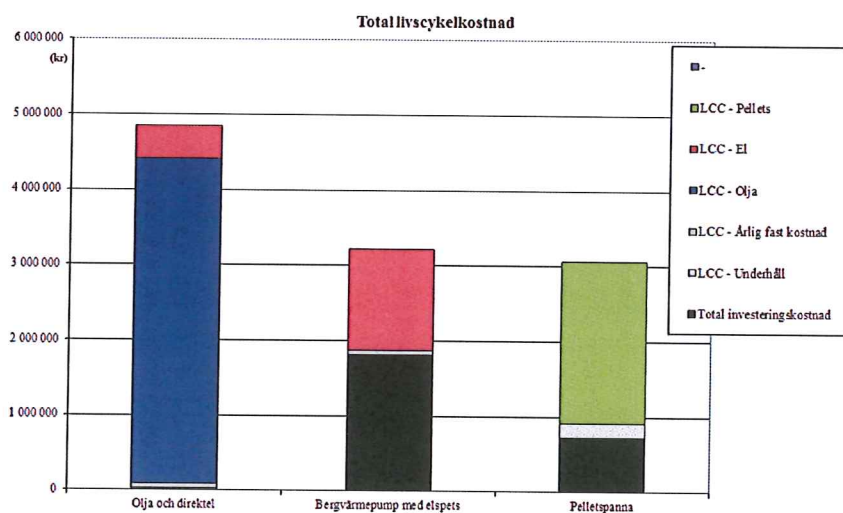
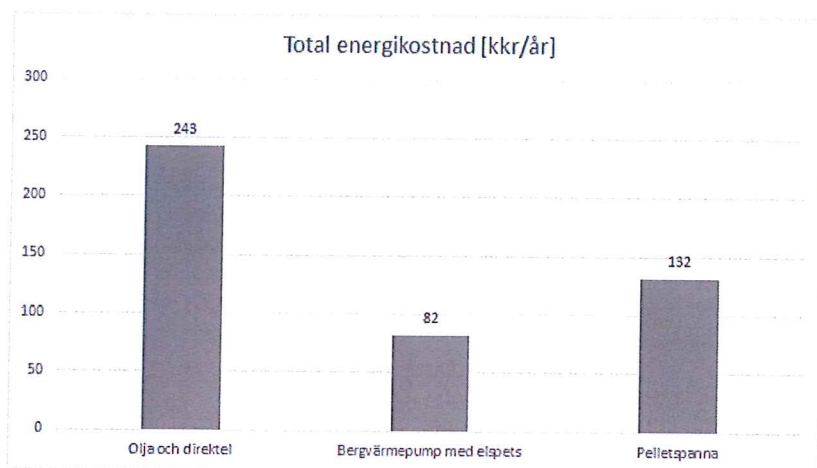
6.2 LCC-kalkyl

En LCC-kalkyl har gjorts med förutsättningar enligt nedan.

Tabell 6-2 Indata för LCC

	Indata	Kommentar
Ekonomiska faktorer		
Kalkylperiod	20 år	Antaget BDAB
Kalkylränta (real)	5%	Antaget BDAB
Årlig prisutveckling för Olja (real)	5%	Antaget BDAB
Årlig prisutveckling för el (real)	3%	Antaget BDAB
Årlig prisutveckling för pellets (real)	2%	Antaget BDAB
Energipris Olja	0,98 kr/kWh	Petter Ekman Lemlands kommun,
Energipris El	1 kr//kWh	Petter Ekman Lemlands kommun
Energipris pellets	0,52 kr//kWh	Erfarenhetsvärde BDAB
Årsmedelfaktor värmepump	3,0	Antaget BDAB
Energitäckningsgrad värmepump	97%	Antaget BDAB
Verkningsgrad pelletspanna	80%	Antaget BDAB
Verkningsgrad oljepanna	80%	Antaget BDAB

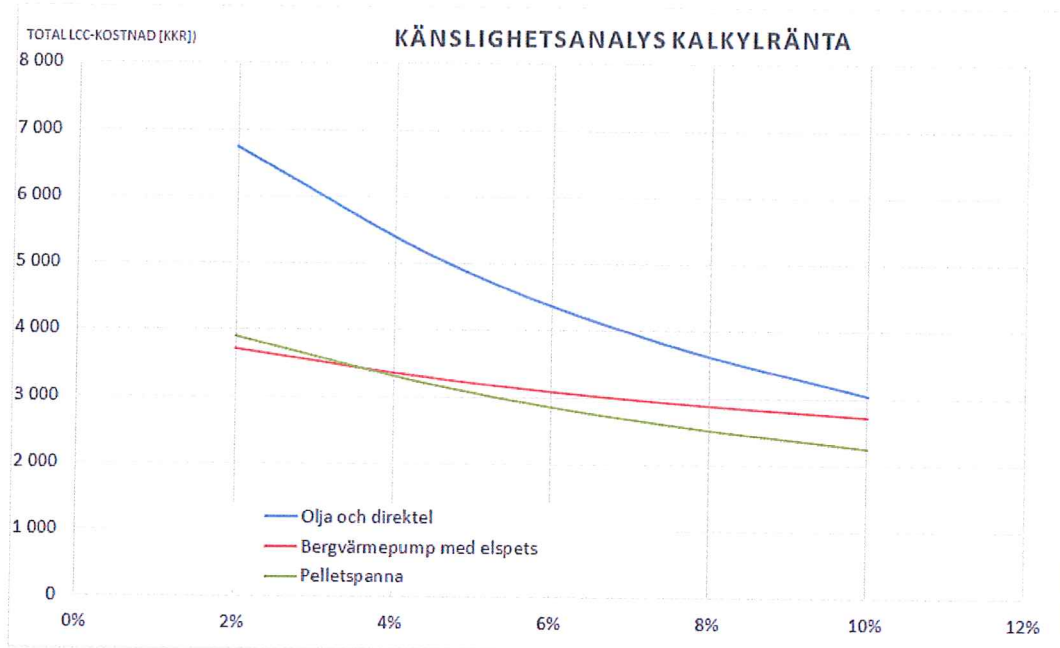
Tabell 6-3 Total livscykelkostnad LCC för alternativen (exkl. moms)

	Investering*	Underhåll	Energikostnad	Reinvestering	LCC
Alt 0	0	5 tkr/år	242 tkr/år	50 tkr (10år)	4 846 tkr
Alt 1	1 785 tkr	5 tkr/år	82 tkr/år	50 tkr (15 år)	3 213 tkr
Alt 2	682 tkr	15 tkr/år	131 tkr	100 tkr (15 år)	2 875 tkr
				Diff LCC alt 1:	1 633 tkr
				Diff LCC alt 2:	1 971 tkr

Beräkningarna visar att återbetalningstiden för alternativ 1 är drygt 11 år och 7 år för alternativ 2.

7 KÄNSLIGHETSANALYS

Tabell 7-1 Total Livscykelkostnad (exkl. moms) map varierande kalkylränta för alternativ 0 och alternativ 1

Kalkylränta	Alt 0	Alt 1	Alt 2	Diff alt 1	Diff alt 2
10%	3 035 tkr	2 709 tkr	2 126 tkr	326 tkr	909 tkr
5% (ursp)	4 846 tkr	3 213 tkr	2 875 tkr	1 633 tkr	1 971 tkr
3%	6 019 tkr	3 532 tkr	3 352 tkr	2 487 tkr	2 667 tkr

Tabell 7-2 Total Livscykelkostnad (exkl. moms) map varierande utveckling energipris

Utveckling energipris	Alt 0	Alt 1	Alt 2	Diff alt 1	Diff alt 2
Olja 3%/EI 3% Pellets 3%	4 060 tkr	3 213 tkr	3 069 tkr	847 tkr	991 tkr
Olja 5%/EI 3% Pellets 2% (ursp)	4 846 tkr	3 213 tkr	1 971 tkr	1 633 tkr	3 213 tkr
Olja 2%/EI 2% Pellets 1%	3 702 tkr	3 092 tkr	2 705 tkr	610 tkr	3 092 tkr

BENGT DAHLGREN AB

GÖTEBORG 2017-12-19

//Pontus Frygner//

Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland
Kommunrundan 7
22610 Lemland

Yrkande om rättelse - Beslut TN 91 §, 21.12.2017, VA till fastigheten Norrgård I 2:20 i Järsö by.

Jag, Gunvor Nordin, 170936-6084, begär härmed rättelse med anledning av beslut TN 91 §, som jag mottog den 29 dec 2017, angående sträckningen av kommunal VA ledning och pumpstation placerad på strandtomten Norrgård I 2:20 § enligt markering "Z" i kartutdrag nedan, eftersom jag inte ansökt om en denna placering, och heller inte kan ta ställning till ett sådant förslag utan ytterligare detaljer för vad en sådan placering skulle innebära.

Yrkanden

Jag yrkar att nämndens beslut skall rättas så att det avser en nedgrävd pumpstation placerad i enlighet med det förslag som tekniska chefen presenterat muntligt, d v s i rålinjen mellan områdena 2:20 och 2:140 nära byvägen som korsar dessa områden (markering "Y" i kartutdrag nedan), som var den placering som diskuterats, och som jag därför uppfattat att nämndens beslut var tänkt att avse.

Om det alternativet av någon anledning från kommunens sida inte längre går att genomföra, yrkar jag att beslutet rättas så att jag kan koppla in VA till den nuvarande pumpanläggningen nordost om daghemmets östra gavel (markering "X" i kartutdrag nedan), i enlighet med det tidigare beslutet jag fått att koppla in VA där, och utifrån att den nya ansökan jag lämnade in gällde inkoppling där.

Grunder

Grunden är i korthet att jag inte ansökt om inkoppling enligt den placering som nämnden beslutat, och heller inte kan ta ställning till en sådan placering utan ytterligare detaljer för vad detta i sådant fall skulle innebära för denna tomt. Det gäller bl a pumpanläggningens storlek och typ, om den är nedgrävd eller inte, vilka krav på tillgänglighet som ställs, krav på väg för servicefordon etc.

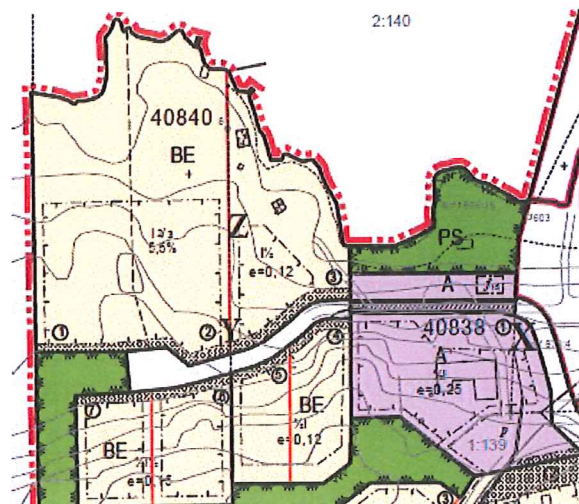
Det är bland annat utifrån erfarenheter från bekanta som i närheten av sitt hus har en över två meter hög pumpanläggning ovan mark, som är anskrämlig och ibland släpper ut illaluktande gaser, som det är nödvändigt med närmare information för en pumpanläggning så centralt placerad på tomtens framsida som enligt nämndens beslut TN 91 §, innan jag skulle kunna ta ställning till om jag kunde acceptera en sådan placering.

Då jag hösten 2016 meddelade att jag önskade koppla in VA under våren 2017 blev jag av tekniska chefen uppmanad att skriva under en ansökan om detta utifrån en tillhandahållen blankett, vilket jag gjorde i november 2016, trots att jag redan fått tillstånd för inkoppling till nuvarande pumpstation för ett antal år sedan och som jag förstår fortfarande gäller, eftersom jag uppfattade det mer som en formalitet för att verkställa det redan gällande beslutet. Både det beslut jag tidigare erhållit och den nya ansökan jag gjorde då, avsåg inkoppling till den befintliga pumpstationen nordost om daghemmets östra gavel. Ingen alternativ placering av pumpstationen hade ännu diskuterats när denna nya ansökan lämnades in.

Ett förslag på alternativ placering som jag därefter fick från kommunen rörde en kopplingspunkt närmare min tomt 2:20, i rålinjen mellan områdena 2:20 och 2:140 nära den gamla byvägen som korsar dessa områden, om kommunen kunde få möjlighet att placera en nedgrävd kommunal pumpanläggning till hälften på min mark där, då det i vilket fall kommer att finnas behov för en pumpstation i det kvarteret enligt kommande detaljplan.

Då jag inte fick något besked angående min begäran om att koppla in VA under ungefär ett år fram till november 2017, begärde jag då på nytt att få koppla in VA med önskan att detta kan ske under våren 2018.

Utifrån diskussioner så sent som hösten 2017 har jag uppfattat att kommunens förslag om en nedgrävd pumpstation i rålinjen mellan 2:20 och 2:140 fortfarande var aktuellt. Eftersom jag förmedlat att jag accepterat detta förslag står jag naturligtvis fast vid att jag gör det, men om det av någon anledning visat sig att det från kommunens sida inte går att genomföra, och eftersom något annat förslag om placering inte presenterats som jag kunnat ta ställning till, inkl det nya förslaget om placering enligt nämndens beslut TN 91 §, så gäller att min begäran om inkoppling endast avser till den befintliga pumpstationen nordost om daghemmet, varför beslutet måste rättas i enlighet med detta.

Upplands Väsby den 10 januari 2018

Gunvor Nordin